

Bronzové dvere a dve súsošia na Slavíne v Bratislave

Reštaurátorský zámer

november 2022

vypracoval:

Akad. soch. Stanislav Kožela

identifikačné údaje:

zápis v zozname NKP :

okres – Bratislava
obec - Bratislava 1 – Staré mesto
kat. úz. – Staré Mesto
č. ÚZPF - 204/1
adresa - Slavín
názov NKP – Cintorín s Pamätníkom
názov pamiatkového objektu – **Vstupné dvojkrídlové kazetové
dvere s bronzovým reliéfnym
súborom**

R. Pribiša pripomínajúci vojnové útrapy druhej svetovej vojny

vznik - 1958 – 1959 , socialistický realizmus

autor – Rudolf Pribiš akad. soch.

vlastnícka forma - samospráva miest a obcí

rozмеры : cca: výška - 3,9 m šírka – 2 m hĺbka – 0,1 m

materiál : bronz, železo v nosnej konštrukcii

zápis v zozname NKP :

okres – Bratislava
obec - Bratislava 1 – Staré mesto
kat. úz. – Staré Mesto
č. ÚZPF - 204/6
adresa - Slavín
názov NKP – Cintorín s Pamätníkom
názov pamiatkového objektu – **Súsošie I.- Nad hrobom
spolubojovníka**

vznik - 1958 – 1959 , socialistický realizmus

autor – Tibor Bartfay akad. soch.

vlastnícka forma - samospráva miest a obcí

rozмеры : cca: výška – 3,2 m šírka - 2 m hĺbka – 1,3 m

materiál : bronz

zápis v zozname NKP :

okres – Bratislava
obec - Bratislava 1 – Staré mesto
kat. úz. – Staré Mesto
č. ÚZPF - 204/7
adresa - Slavín
názov NKP – Cintorín s Pamätníkom
názov pamiatkového objektu – **Súsošie II.- Po boji**

vznik - 1958 , socialistický realizmus

autor – Ján Kulich akad. soch.

vlastnícka forma - samospráva miest a obcí

rozмеры : cca: výška – 3,3 m šírka - 2 m hĺbka – 1,3 m

materiál : bronz

Zámer na reštaurovanie

V zmysle danej koncepcie starostlivosti o Slavín - bratislavský pamätník sovietskych vojakov padlých počas druhej svetovej vojny na území západného Slovenska, je zámerom správcu tohto pietného miesta obstaráť reštaurovanie troch diel výtvarného umenia realizovaných tromi významnými slovenskými sochármi koncom 50. rokov 20. storočia.

Pamätník bol postavený v rokoch 1957 – 1960 a slávnostne ho odhalili pri príležitosti 15. výročia oslobodenia mesta Sovietskou armádou 4. apríla 1960. Autorom výtvarného riešenia pamätníka je slovenský sochár a architekt Ján Svetlík. V roku 1962 bol Slavín vyhlásený za národnú kultúrnu pamiatku. V šiestich masových a v 278 individuálnych hroboch je tu pochovaných 6 845 vojakov Červenej armády, ktorí padli pri dobývaní mesta počas bojov druhej svetovej vojny v apríli 1945.

Z troch kôl súťaže na bratislavský Slavín vyšiel víťazne návrh Jána Svetlíka (v spolupráci s kolektívom výtvarníkov Tibor Bártfay, Jozef Kostka, Rudolf Pribiš, Ján Kulich, Ladislav Snopek, Alexander Trizuljak, Juraj Kren a Dezider Castiglione).

Centrálnu časť pamätníka tvorí obradná miestnosť, ktorej súčasťou je aj 39,5 metrov vysoký monument v tvare obelisku. Na jeho vrchole sa nachádza 11 metrová socha sovietskeho vojaka vztyčujúceho vlajku od slovenského sochára Alexandra Trizuljaka. **Vstupné kazetové dvere** do obradnej siene vykladanej mramorom z vonkajšej strany zdobí **bronzový reliéfny súbor R. Pribiša** pripomínajúci vojnové útrapy druhej svetovej vojny. Na stenách obradnej miestnosti sú v mramore vyvedené mená slovenských miest a dátum ich oslobodenia Červenou armádou.

Na podeste pamätníka pri hlavnom schodisku sú osadené dve súsošia – na pravej strane **Súsošie I. Nad hrobom spolubojovníka od Tibora Bártfaya** a na ľavej je **Súsošie II. Po boji od Jána Kulicha**

Cielom reštaurovania týchto troch výrazných umeleckých diel tohto pamätníka na Slavíne v Bratislave je odstránenie viacerých poškodení ako na samotnej hmote sôch a relievov, tak najmä na povrchoch narušených divokou patinou v exponovaných podmienkach exteriéru. V tejto súvislosti dôjde tiež k eliminácii vandalských zásahov na bronzových povrchoch týchto výtvarných diel.

Zámerom reštaurátorského zásahu je prinavrátiť týmto významným dielam ich výtvarné hodnoty zcelením poškodených miest s pôvodnou ušľachtilou patinou po celkovom ošetrovaní ich povrchov, doplnením ušľachtilej patiny na očistených miestach poškodenia povrchu. Súčasťou tohto reštaurátorského zásahu bude tiež aplikácia transparentnej konzervačnej vrstvy s hydrofóbnym účinkom. V prípade reliefnej výzdoby vstupných kazetových dverí bude súčasťou reštaurovania samotná konštrukcia bronzových dverí a revízia ich plnej funkčnosti.

Týmto reštaurátorským prácam bude predchádzať reštaurátorský výskum na podrobnú identifikáciu jednotlivých poškodení a určenie presného technologického postupu reštaurovania a bude tak východiskovým podkladom k návrhu na reštaurovanie. Po tomto reštaurátorskom zásahu je zámerom správcu Slavína pokračovať v reštaurovaní ďalších súčastí tohto pamätníka.

Predpokladaný rozsah reštaurátorských prác

Vstupné kazetové dvere s bronzovým reliéfnym súborom od Rudolfa Pribiša

- Odstránenie hrubých nečistôt a uhlíkových depozitov z bronzových povrchov
- Čistenie povrchov bronzových relievov so zachovaním pôvodnej ušľachtilej patiny
- Reponovanie a vyvarenie deformovaných častí konštrukcie krídiel dverí
- Precizelovanie poškodených miest a doplnenie ušľachtilej patiny v miestach poškodenia pôvodnej patiny na povrchu bronzu
- Zcelenie povrchu do jednotného výrazu podporujúceho pôvodnú plasticitu relievov
- aplikácia transparentnej konzervačnej vrstvy s hydrofóbnym účinkom

Súsošie I. Nad hrobom spolubojovníka od Tibora Bártfaya

- Odstránenie hrubých nečistôt a uhlíkových depozitov z povrchu súsošia
- Čistenie povrchov bronzových figur a plintusu súsošia so zachovaním pôvodnej ušľachtilej patiny
- Precizelovanie poškodených miest a doplnenie ušľachtilej patiny v miestach poškodenia pôvodnej patiny na povrchu bronzu
- Zcelenie povrchu do jednotného výrazu podporujúceho pôvodnú plasticitu súsošia
- aplikácia transparentnej konzervačnej vrstvy s hydrofóbnym účinkom

Súsošie II. Po boji od Jána Kulicha

- Odstránenie hrubých nečistôt a uhlíkových depozitov z povrchu súsošia
- Čistenie povrchov bronzových figur a plintusu súsošia so zachovaním pôvodnej ušľachtilej patiny
- Precizelovanie poškodených miest a doplnenie ušľachtilej patiny v miestach poškodenia pôvodnej patiny na povrchu bronzu
- Zcelenie povrchu do jednotného výrazu podporujúceho pôvodnú plasticitu súsošia
- aplikácia transparentnej konzervačnej vrstvy s hydrofóbnym účinkom

Dňa 1.11.2022

vypracoval:

Akad.soch. Stanislav Kožela

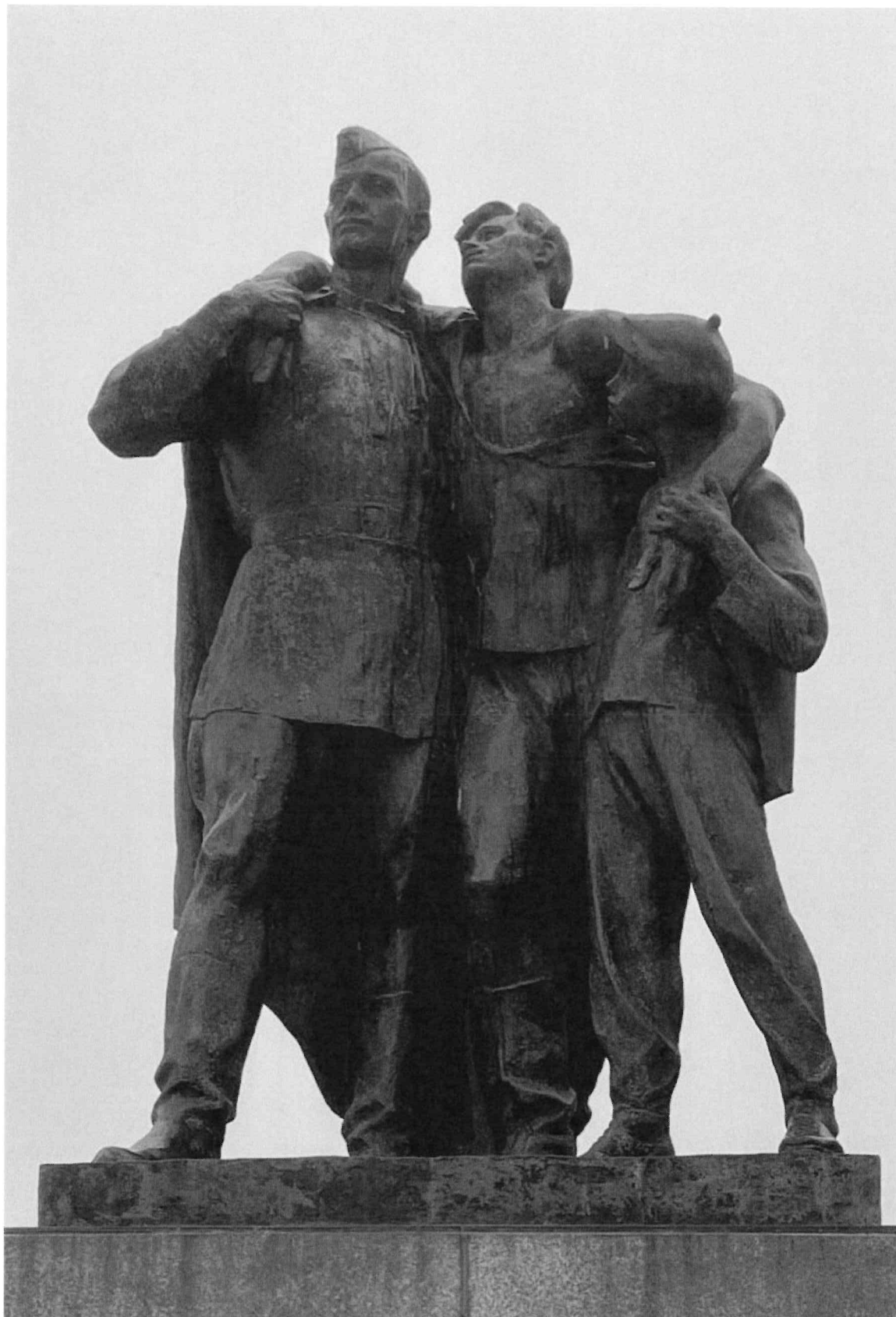
Fotodokumentácia

Vstupné dvere s reliefmi

Súsošie I. Nad hrobom spolubojovníka

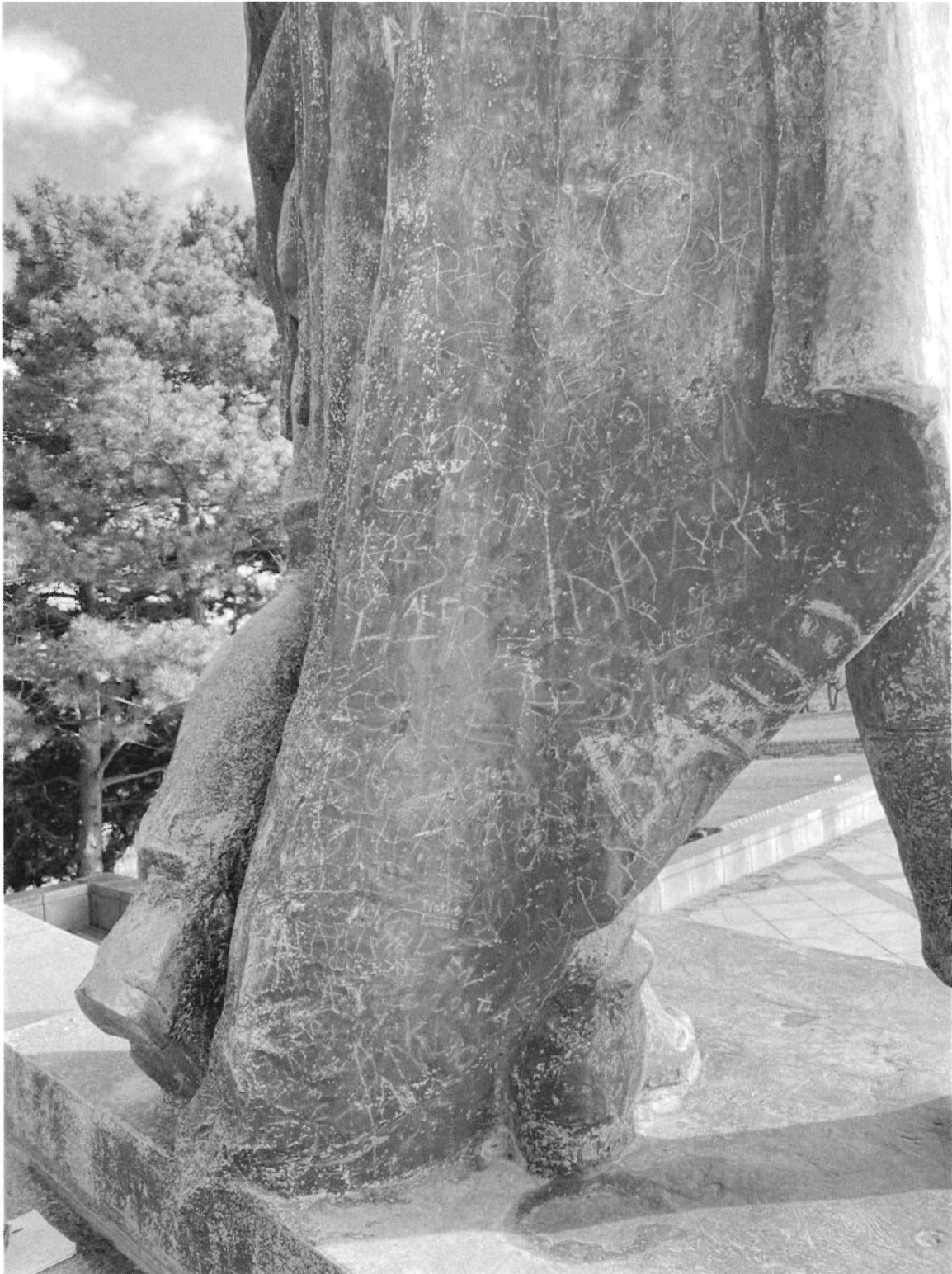
Súsošie II. Po boji

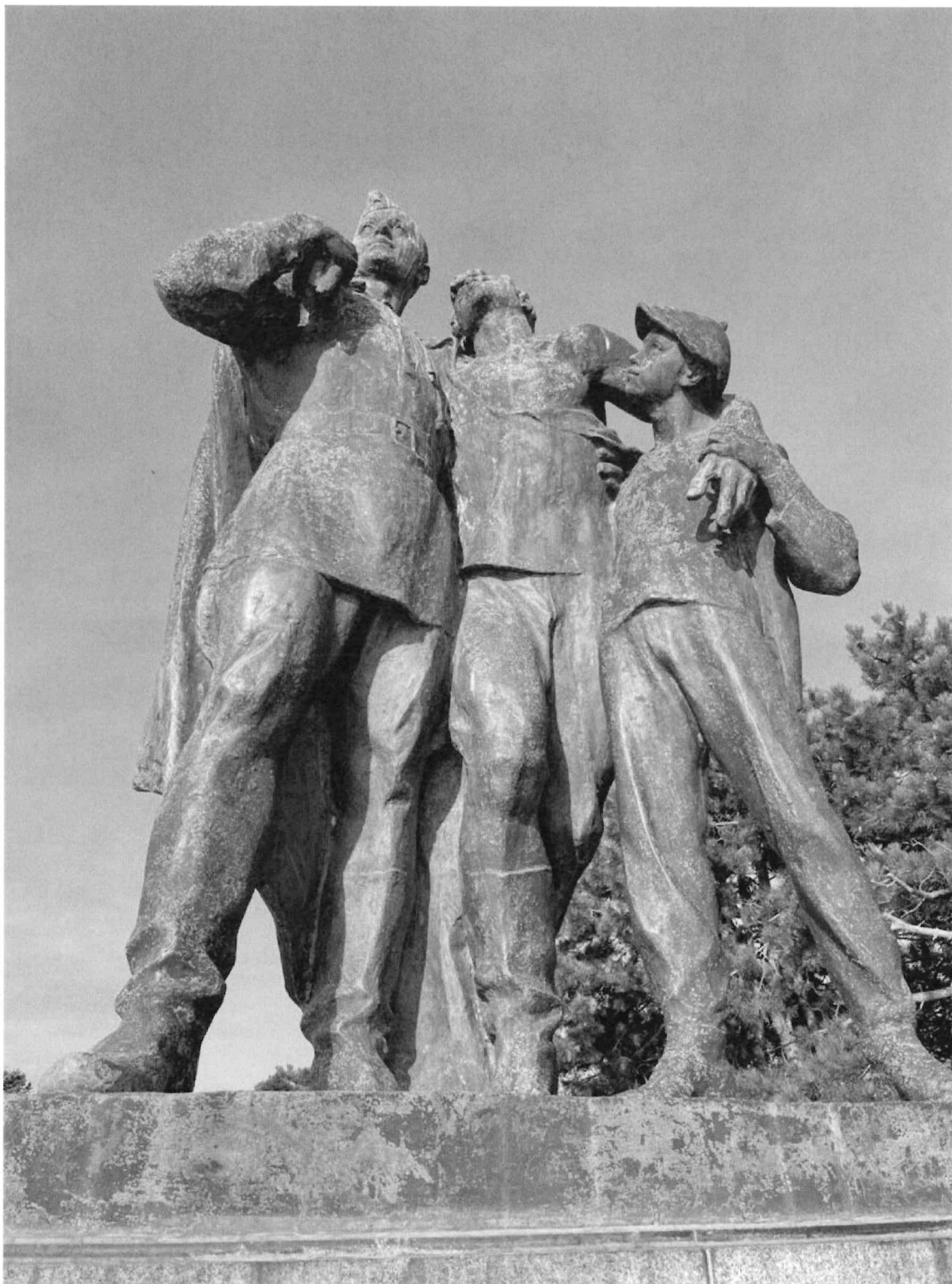
Poškodenia povrchu vstupných dverí

Poškodenie hmoty vstupných dverí

Poškodenia povrchu Súsošia II.

Poškodenia povrchu Súsošia II.

Poškodenia povrchu Súsošia I.

Poškodenia povrchu Súsošia I.

obsah:

- str. 1-3 základné informácie o predmete reštaurovania
- str. 3-4 reštaurátorský zámer - textová časť
- str. 5-14 reštaurátorský zámer – obrazová časť
- str. 15 obsah